

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/200/2002

URLOPY 2002

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2002

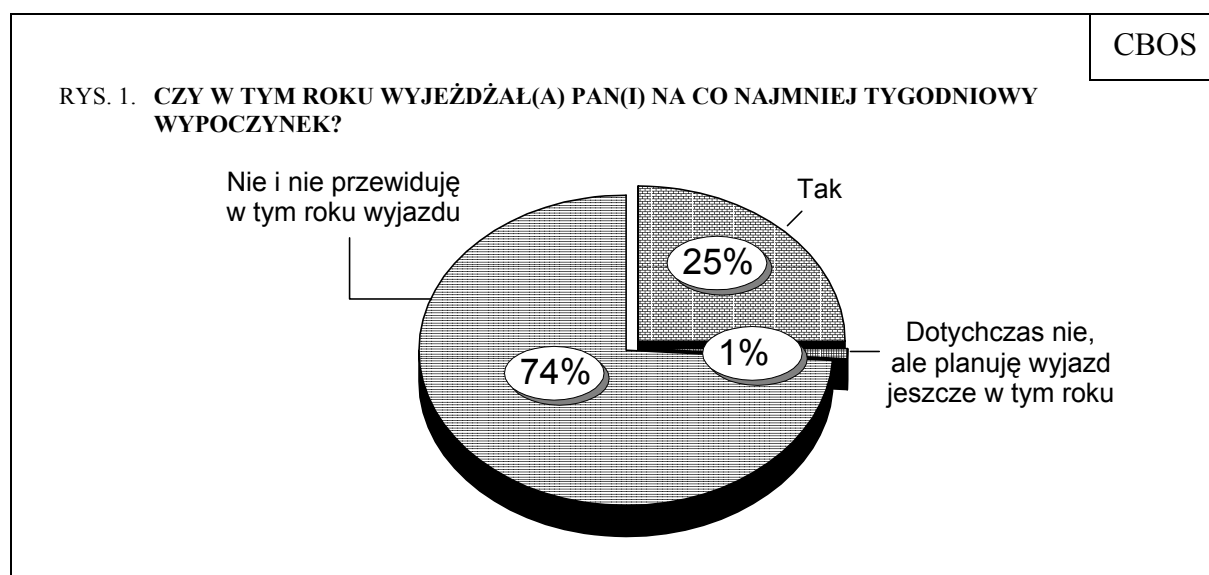
- ◆ Prawie trzy czwarte Polaków (74%) nie wyjechało w tym roku na co najmniej tygodniowy wypoczynek urlopowy i nie przewiduje takiego wyjazdu. (Najczęściej wskazywanym powodem pozostania w domu był brak pieniędzy.) Jedna czwarta (25%) spędziła urlop poza domem, a 1% planuje wyjazd w ostatnim kwartale.

- ◆ Respondenci, którzy wyjeżdżali na urlop, wypoczywali głównie w kraju (74% tej grupy), rzadziej za granicą (16%). Główną formą wypoczynku w kraju były przede wszystkim pobyty u rodziny i znajomych (36%) lub na własnej działce (35%), natomiast wypoczywający za granicą najczęściej wyjeżdżali na wycieczki organizowane przez biura podróży (53%) lub indywidualnie (33%).

- ◆ W tym roku badani wypoczywali średnio 16 dni, a więc nieco dłużej niż w ubiegłym roku (średnio o jeden dzień).

Jak co roku zapytaliśmy naszych respondentów o wyjazd urlopowy, tzn. o co najmniej tygodniowy wypoczynek poza miejscem zamieszkania. Tym razem sondaż przeprowadziliśmy w pierwszej połowie października¹, dlatego odsetek osób dopiero planujących wyjazdy urlopowe jest nieco mniejszy niż przed rokiem.

Prawie trzy czwarte Polaków (74%) deklaruje, że w tym roku nie wyjeżdżało na wypoczynek i nie przewiduje takiego wyjazdu. W domach pozostali przede wszystkim ludzie starsi, mieszkańcy wsi, osoby z wykształceniem podstawowym, rolnicy i robotnicy niewykwalifikowani, renciści i emeryci, badani o najniższych dochodach, źle oceniający własne warunki materialne (por. tabele aneksowe).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (149) przeprowadzono w dniach 11-14 października 2002 roku na liczącej 1231 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tylko jedna czwarta pytaných wyjeżdżała w tym roku na urlop lub jeszcze planuje taki wyjazd. Od kilku lat odsetek osób wyjeżdżających kształtuje się mniej więcej na tym samym poziomie, różnice wskazań są niewielkie.

Tabela 1

Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) na co najmniej tygodniowy wypoczynek?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	w procentach									
Nie i nie przewiduję w tym roku wyjazdu	79	78	76	73	71	73	71	72	75	74
Dotychczas nie, ale planuję wyjazd jeszcze w tym roku	3	2	2	2	3	3	3	3	3	1
Tak	18	20	22	25	27	24	26	24	22	25

Tak samo jak w ubiegłych latach, głównym powodem pozostania w domu był brak pieniędzy (82%). Cechy społeczno-demograficzne osób, które nie wyjeżdżały na co najmniej tygodniowy wypoczynek, wyraźnie wyjaśniają przyczyny takiej sytuacji.

Wśród pozostałych powodów pozostania w domu wskazywano w kolejności: obowiązki domowe, brak czasu na wyjazd, brak możliwości wyjazdu ze względu na wiek lub stan zdrowia, spędzanie urlopu na działce w miejscu zamieszkania, obowiązki służbowe, brak urlopu, konieczność wykonania dodatkowej pracy oraz brak potrzeby wyjazdu.

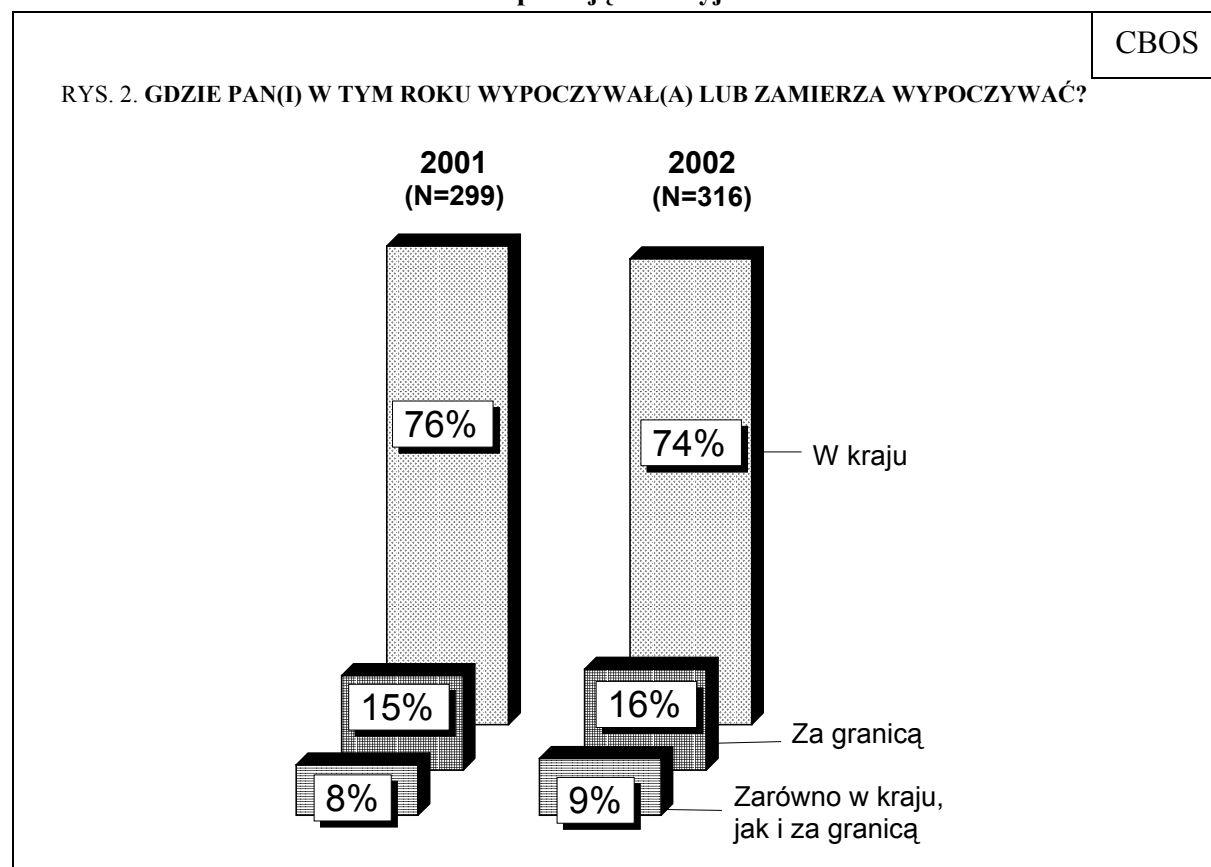
Tabela 2

Dlaczego nie wyjechał(a) / nie wyjedzie Pan(i) w tym roku na wypoczynek? Czy przyczyną był (ły, ło, ła) / jest (sa):	Wskazania respondentów według terminów badań		
	2000 (N=777)	2001 (N=922)	2002 (N=912)
	w procentach		
- brak pieniędzy	81	83	82
- obowiązki domowe	33	35	31
- brak czasu na wyjazd	31	33	28
- brak możliwości ze względu na wiek lub stan zdrowia	21	19	17
- spędzanie urlopu na działce w miejscu zamieszkania	16	15	10
- obowiązki służbowe	10	11	10
- brak urlopu - nie przysługiwał	5	7	9
- konieczność wykonania dodatkowej pracy zarobkowej	9	11	8
- brak potrzeby wyjazdu	12	11	7
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną przyczynę.			

Respondenci, którzy wyjeżdżali na urlop lub planują wyjazd wypoczynkowy jeszcze w tym roku, stanowią pod względem cech społeczno-demograficznych przeciwieństwo osób pozostających w miejscu zamieszkania. Wyjeżdżają głównie ludzie młodzi, mieszkańcy dużych i wielkich miast, badani z wyższym wykształceniem (51%), kadra kierownicza i inteligencja (54%) oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla, uczniowie i studenci, pracownicy instytucji państwowych i publicznych, osoby deklarujące wysokie dochody i dobrze oceniające swoją sytuację materialną (por. tabele aneksowe).

Podobnie jak w roku ubiegłym, wyjeżdżający na urlop wypoczywali głównie w kraju (74% tej grupy), rzadziej za granicą (16%). Niewielki odsetek stanowią osoby, które wypoczywały zarówno w kraju, jak i za granicą (9%).

Odpowiedzi osób, które w tym roku wyjeżdżały na co najmniej tygodniowy wypoczynek lub planują taki wyjazd

W stosunku do ubiegłego roku wyraźnie zmalał (z 48% do 36%) odsetek respondentów spędzających urlop u rodziny lub znajomych w kraju. Istotnie zwiększyła się natomiast (z 10% do 35%) grupa wypoczywających na działkach, we własnych domkach letniskowych. Znacznie wzrósł także (z 18% do 28%) odsetek osób odpoczywających na wczasach i zorganizowanych wycieczkach. W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zmalała (z 34% do 13%) liczba Polaków korzystających w czasie urlopu z kwater prywatnych. Również na polach namiotowych i kempingach odpoczywało nieco mniej osób niż rok temu (14%, spadek o 2 punkty).

Tabela 3

Gdzie Pan(i) w tym roku wypoczywał(a) lub zamierza wypoczywać?	Wskazania respondentów wyjeżdżających na wypoczynek w kraju								
	1992 (N=187)	1994 (N=220)	1995* (N=218)	1996* (N=413)	1998* (N=264)	1999* (N=326)	2000* (N=256)	2001 (N=253)	2002 (N=264)
	w procentach								
W kraju:									
- u rodziny, znajomych	52	44	51	49	39	39	40	48	36
- na własnej działce, w domku letniskowym	3	4	12	13	10	13	11	10	35
- na wczasach, obozie, zorganizowanej wycieczce	20	16	25	20	24	20	23	18	28
- na polu namiotowym, kempingu lub wędrując	11	19	18	13	14	11	8	16	14
- w prywatnie wynajętej kwatrze, na letnisku	10	13	18	24	27	21	27	34	13
- jeszcze inaczej	4	4	3	5	4	6	3	6	8
* W latach 1995, 1996, 1998, 1999 i 2000 respondent mógł wskazać więcej niż jedno miejsce, procenty nie sumują się więc do 100. W pozostałych latach badani wskazywali miejsce, w którym spędzili największą część urlopu. Dane dla roku 1996 uzyskano w lutym 1997.									

Badani, którzy spędzili urlop za granicą, częściej niż w ubiegłym roku korzystali z usług biur turystycznych (53%), rzadziej natomiast wyjeżdżali indywidualnie (33%). W tym roku więcej Polaków niż w ostatnich dwóch latach korzystało z gościny krewnych i znajomych mieszkających za granicą (20%).

Tabela 4

Gdzie Pan(i) w tym roku wypoczywał(a) lub zamierza wypoczywać?	Wskazania respondentów wyjeżdżających na wypoczynek za granicę*						
	1995 (N=37)	1996 (N=96)	1998 (N=71)	1999 (N=70)	2000 (N=72)	2001 (N=70)	2002 (N=80)
	w procentach						
Za granicą:							
- na wyjeździe turystycznym zorganizowanym przez biuro podróży	35	34	39	44	36	43	53
- na indywidualnym wyjeździe zagranicznym	35	34	32	29	42	48	33
- u rodziny, znajomych, przyjaciół	41	46	32	33	17	15	20
- jeszcze inaczej	3	3	3	3	11	4	5
* Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondent mógł wskazać więcej niż jedno miejsce. Dane dla roku 1996 uzyskano w lutym 1997.							

W 2002 roku respondenci wypoczywali średnio 16 dni, a więc nieco dłużej niż w ubiegłym roku (średnio o jeden dzień). Zauważalny jest wyraźny wzrost odsetka Polaków odpoczywających od 8 do 14 dni i nieznaczny wzrost odsetka wypoczywających od dwóch do trzech tygodni. Zmalał natomiast odsetek osób, które wypoczywały tylko tydzień.

Tabela 5

Ile dni w sumie trwał (lub będzie trwał) ten wypoczynek?	Odpowiedzi osób, które w danym roku wyjeżdżały na co najmniej tygodniowy wypoczynek (lub planowały taki wyjazd)				
	1998	1999	2000	2001	2002
	w procentach				
Nie więcej niż 7 dni	20	25	22	29	18
Od 8 do 14 dni	54	47	50	41	52
Od 15 do 21 dni	12	14	13	12	16
Od 22 do 30 dni	9	7	8	10	8
Powyżej 30 dni	5	7	7	7	6

Deklaracje respondentów dotyczące długości tegorocznych urlopów są zbliżone do wskazań z 2000 roku: większość wypoczywających wyjeżdżała na dwa tygodnie, zdecydowanie mniejsze grupy - na tydzień lub trzy tygodnie.

To, czy respondenci wyjeżdżali na wypoczynek poza miejsce zamieszkania czy też nie, ma istotny wpływ na ocenę urlopu. Tylko 6% tych, którzy wyjechali z miejsca

zamieszkania, uznaje swój urlop za nieudany. Zdecydowana większość tej grupy (86%) ocenia, iż był on udany lub bardzo udany.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia swój tegoroczny urlop, czy był udany czy też nie?	Odpowiedzi respondentów, którzy wykorzystali w tym roku urlop/wakacje (N=483)	Odpowiedzi respondentów, którzy wyjeżdżali na urlop poza miejsce zamieszkania (N=285)
	w procentach	
Był udany	63	86
Był przeciętny	18	8
Był nieudany	16	6
Trudno powiedzieć	4	0

Na podstawie deklaracji respondentów dotyczących poniesionych przez nich wydatków na wakacyjny wypoczynek całej rodziny można powiedzieć, że w stosunku do ubiegłego roku nieco zmalał odsetek tych, którzy przeznaczili na wakacje do 1000 zł. Natomiast wzrósł odsetek osób, które wydały na ten cel ponad 1000 zł, w tym dwukrotnie większa grupa wydała powyżej 3000 zł.

Tabela 7

Ile mniej więcej pieniędzy przeznaczył(a) Pan(i) w tym roku na wypoczynek urlopowy, wakacyjny dla całej rodziny?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	2000 (N=390)	2001 (N=394)	2002 (N=373)
	w procentach		
Do 500 zł	18	27	24
Od 600 zł do 1000 zł	23	17	16
Od 1100 zł do 2000 zł	20	22	23
Od 2100 zł do 3000 zł	9	7	9
Powyżej 3000 zł	8	5	10
Nie pamiętam	22	22	19

W porównaniu z rokiem ubiegłym Polacy wypoczywali nieco dłużej i wydali na wakacje nieco więcej pieniędzy. Nadal jednak na urlop wyjeżdża tylko co czwarty dorosły mieszkaniec naszego kraju.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) na co najmniej tygodniowy wypoczynek? 1 - Nie i nie przewiduję w tym roku wyjazdu;
2 - Dotychczas nie, ale planuję wyjazd jeszcze w tym roku;
3 - Tak

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	74	1	25	1230
Płeć				
Mężczyźni	74	1	24	587
Kobiety	74	1	25	643
Wiek				
18-24 lat	59	1	40	190
25-34	71	2	27	222
35-44	72	0	28	222
45-54	78	2	20	260
55-64	81	1	19	143
65 lat i więcej	86	2	12	193
Miejsce zamieszkania				
Wies	90	0	10	451
Miasto do 20 tys.	82	1	17	158
20-100 tys.	63	4	33	241
101-500 tys.	66	0	34	232
501 tys. i więcej mieszk.	50	2	48	148
Wykształcenie				
Podstawowe	92	1	7	324
Zasadnicze zawodowe	84	1	16	329
Średnie	62	2	36	469
Wyższe	46	2	51	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	44	1	54	76
Prac.umysł.hiż.szczebła	55	1	44	132
Pracownicy fiz.- umysł.	68	0	32	95
Robotnicy wykwalifikowani	77	4	19	97
Robotnicy niewykwalifik.	86	0	14	44
Rolnicy	100	0	0	55
Pracujący na własny rach.	74	0	26	62
Bierni zawodowo				
Renciści	94	0	5	118
Emeryci	84	2	14	230
Uczniowie i studenci	47	2	51	78
Bezrobotni	78	1	22	186
Gospodynie domowe i inni	76	0	24	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	59	1	40	179
spółce właścicieli	67	3	30	104
prywatnych i państwa	72	1	26	210
sekt. pryw. poza rolnict.	97	0	3	55
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	95	0	5	185
300-399	87	1	12	91
400-599	81	0	19	199
600-800	72	1	27	205
Powyżej 800 zł	59	2	38	189
Ocena własnych war. mater.				
Złe	86	1	13	401
Średnie	75	1	24	588
Dobre	53	2	45	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	76	3	21	70
Raz w tygodniu	77	1	22	622
1-2 razy w miesiącu	75	0	24	199
Kilka razy w roku	69	2	29	219
W ogóle nie uczestniczy	65	2	33	115
Poglądy polityczne				
Lewica	72	1	28	312
Centrum	76	2	22	322
Prawica	68	1	30	249
Trudno powiedzieć	79	1	20	345

Tabela 2. Gdzie Pan(i) w tym roku wypoczywał(a) lub zamierza wypoczywać?

(%)

	W kraju	Za granicą	Zarówno w kraju, jak i za granicą	Liczba osób
Ogółem	74	16	9	316
Płeć				
Mężczyźni	72	15	13	151
Kobiety	76	16	6	166
Wiek				
18-24 lat	72	19	9	79
25-34	66	17	17	65
35-44	82	11	7	62
45-54	75	16	7	57
55-64	75	23	3	27
65 lat i więcej	78	9	10	26
Miejsce zamieszkania				
Wies	70	22	9	46
Miasto do 20 tys.	89	8	3	28
20-100 tys.	69	19	10	89
101-500 tys.	72	15	13	89
501 tys. i więcej mieszk.	79	13	7	74
Wykształcenie				
Podstawowe	88	2	10	26
Zasadnicze zawodowe	88	5	5	54
Średnie	73	16	10	178
Wyższe	59	31	10	58
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	56	30	14	43
Prac. umysł. niż. szczebla	75	13	12	59
Pracownicy fiz.- umysł.	84	12	5	30
Robotnicy wykwalifikowani	72	7	17	22
Robotnicy niewykwalifik.	100	0	0	6
Pracujący na własny rach.	54	37	9	16
Bierni zawodowo				
Renciści	88	12	0	7
Emeryci	77	10	9	37
Uczniowie i studenci	64	24	12	42
Bezrobotni	88	11	2	42
Gospodynie domowe i inni	93	0	7	13
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	78	14	9	73
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	85	11	4	35
sekt. pryw. poza rolnict.	54	29	16	58
prywatnym gosp. rolnym	100	0	0	1
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	100	0	0	10
300-399	88	5	0	12
400-599	74	22	4	39
600-800	72	14	14	58
Powyżej 800 zł	65	28	6	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	81	11	7	58
Średnie	80	13	6	145
Dobre	63	22	15	114
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	18	18	16
Raz w tygodniu	77	16	6	141
1-2 razy w miesiącu	81	13	6	49
Kilka razy w roku	73	16	12	67
W ogóle nie uczestniczy	63	20	17	40
Poglądy polityczne				
Lewica	72	16	11	88
Centrum	73	21	6	76
Prawica	74	11	15	79
Trudno powiedzieć	78	17	5	72

Tabela 3. Ile dni w sumie trwał (lub będzie trwał) ten wypoczynek?

(%)

	Nie więcej niż 7 dni	Od 8 do 14 dni	Od 15 do 21 dni	Od 22 do 30 dni	Powyżej 30 dni	Liczba osób
Ogółem	18	52	16	8	6	315
Płeć						
Mężczyźni	19	55	16	3	6	151
Kobiety	18	49	15	13	6	164
Wiek						
18-24 lat	18	47	17	12	6	79
25-34	18	59	17	3	3	65
35-44	24	55	11	6	4	62
45-54	19	53	22	5	2	56
55-64	21	42	19	7	12	27
65 lat i więcej	6	48	4	23	20	26
Miejsce zamieszkania						
Wieś	35	55	4	2	3	46
Miasto do 20 tys.	29	50	11	10	0	28
20-100 tys.	12	61	14	6	6	88
101-500 tys.	14	54	15	10	7	80
501 tys. i więcej mieszk.	16	38	27	10	8	73
Wykształcenie						
Podstawowe	34	29	13	16	8	26
Zasadnicze zawodowe	17	45	28	4	5	53
Średnie	18	56	12	8	6	177
Wyższe	13	58	16	9	4	58
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17	63	12	7	2	43
Prac. umysł. fiz. szczerbła	19	56	14	8	3	59
Pracownicy fiz.-umysł.	26	61	11	2	0	30
Robotnicy wykwalifikowani	11	57	32	0	0	21
Robotnicy niewykwalifik.	33	50	17	0	0	6
Pracujący na własny rach.	21	66	6	7	0	16
Bierni zawodowo						
Renciści	12	33	27	18	10	7
Emeryci	12	45	5	18	20	36
Uczniowie i studenci	22	35	22	14	7	42
Bezrobotni	20	44	22	1	13	42
Gospodynie domowe i inni	11	64	13	12	0	13
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	17	57	21	5	1	73
społecz. właścicieli	28	62	10	0	0	35
prywatnych i państwa	18	63	12	6	2	57
sekt. prywat. poza rolnict.	0	100	0	0	0	1
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	31	30	8	0	31	10
300-399	23	39	10	20	9	11
400-599	12	57	10	12	11	29
600-800	15	60	23	1	1	58
Powyżej 800 zł	13	54	15	10	8	76
Ocena własnych war. mater.						
Złe	16	37	23	13	11	57
Średnie	22	52	14	6	6	145
Dobre	14	60	14	8	4	113
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	57	6	29	0	16
Raz w tygodniu	20	54	13	7	5	140
1-2 razy w miesiącu	23	52	10	11	5	49
Kilka razy w roku	14	47	26	3	10	67
W ogóle nie uczestniczy	19	50	19	7	5	40
Poglądy polityczne						
Lewica	15	57	14	7	8	87
Centrum	21	46	19	7	7	76
Prawica	25	49	15	6	6	79
Trudno powiedzieć	12	56	16	13	3	72

Tabela 4. Ile mniej więcej pieniędzy przeznaczył(a) Pan(i) w tym roku na wypoczynek urlopowy, wakacyjny dla całej rodziny?
(%)

	Do 500 zł	Od 600 zł do 1000 zł	Od 1100 zł do 2000 zł	Od 2100 zł do 3000 zł	Powyżej 3000 zł	Nie pamiętam	Liczba osób
Ogółem	24	16	23	9	10	19	373
Płeć							
Mężczyźni	21	15	20	11	11	22	185
Kobiety	27	17	25	7	9	15	188
Wiek							
18-24 lat	34	18	22	1	2	23	95
25-34	19	14	26	11	10	20	73
35-44	22	16	18	12	13	19	81
45-54	18	13	28	13	17	11	66
55-64	27	10	14	17	12	19	32
65 lat i więcej	20	25	33	3	5	13	27
Miejsce zamieszkania							
Wies	43	11	14	6	7	19	63
Miasto do 20 tys.	33	16	14	7	5	25	36
20-100 tys.	13	18	31	9	13	17	96
101-500 tys.	25	15	20	16	10	13	102
501 tys. i więcej mieszk.	17	18	27	4	10	24	77
Wykształcenie							
Podstawowe	46	10	9	4	0	31	36
Zasadnicze zawodowe	39	11	15	10	1	26	75
Średnie	20	19	27	9	10	15	202
Wyższe	5	14	26	13	26	16	60
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	12	16	22	14	34	3	46
Prac. umysł. niż. szczebla	11	18	25	12	12	21	71
Pracownicy fiz. - umysł.	20	16	21	8	3	33	35
Robotnicy wykwalifikowani	23	11	21	12	3	30	28
Robotnicy niewykwalifik.	8	30	10	28	0	22	9
Rolnicy	93	7	0	0	0	0	6
Pracujący na własny rach.	5	26	16	10	21	21	21
Bierni zawodowo							
Renciści	30	0	31	0	0	39	9
Emeryci	31	17	23	8	6	16	38
Uczniowie i studenci	36	18	24	0	5	18	46
Bezrobotni	41	11	26	10	1	11	47
Gospodynie domowe i inni	25	11	33	0	12	20	16
Pracuje w:							
inst. państw. publicznej	15	19	23	13	21	10	87
społce właścicieli	10	26	15	17	2	31	43
prywatnych i państwa	14	13	27	11	13	23	71
sekt. pryw. poza rolnict.	74	0	0	0	0	26	6
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	61	9	6	5	0	19	18
300-399	36	12	19	13	0	20	14
400-599	26	12	36	5	13	7	52
600-800	23	16	34	10	7	9	71
Powyżej 800 zł	12	16	25	19	22	6	86
Ocena własnych war. mater.							
Złe	32	17	23	12	0	16	73
Średnie	25	17	23	5	7	23	175
Dobre	18	13	23	13	19	14	125
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	41	18	9	6	0	26	21
Raz w tygodniu	22	20	21	9	12	18	160
1-2 razy w miesiącu	20	11	28	5	9	27	60
Kilka razy w roku	32	12	22	12	5	17	87
W ogóle nie uczestniczy	14	15	35	11	16	9	43
Poglądy polityczne							
Lewica	15	16	33	14	10	12	103
Centrum	22	18	21	10	11	18	95
Prawica	26	17	21	9	13	14	91
Trudno powiedzieć	36	12	14	2	4	33	83